

SPRING
ADVERTISING

Valgamaa maine

tegevuskava 2013–2017

Veekogude Valgamaa

2013

SISUKORD

1. Projekti kaaskiri	3
2. Tegevuskava lähtekohad	4
3. Valgamaa maine tegevuskava 2013–2017 koondtabel	5
4. 2013: Sisuloome ja otseturundus	6
5. 2014: Ristturundus	7
6. 2015: B2B ja organisatsioonidevaheline kommunikatsioon	8
7. 2016: Kohalike ettevõtjate otseturundus	9
8. 2017: Kõneisikute kommunikatsioon	10
LISA 1. Tegevuskava koostamise tööprotsessist	11
LISA 2. Veekogude Valgamaa mõttekaart	12
LISA 3. Valik ja valideerimine	13
LISA 4. Huviväärtuste kaardid	16

1. PROJEKTI KAASKIRI

Valgamaa maine tegevuskava eesmärk on kujundada Valgamaa kuvandit Eestimaa elanike seas aastatel 2013-2017. Tegevuskava on koostanud ajavahemikus jaanuar-juuli 2013 Valgamaa Partnerluskoogu tellimusel reklaami- ja suhtekorraldusbüroo Spring Advertising (edaspidi Konsultant).

Tegevuskava koosneb Valgamaa mainet parandavatest taktikalistest tegevustest, mida Konsultant soovib rakendada Veekogude Valgamaa kontseptsiooni najal. Linnar Priimägi tõdeb Valgamaa kuvandusprojekti 2012 dokumendis, et probleem, mis tuleb taktikaliselt lahendada, seisneb selles, et paljusid Valgamaa huviväärtusi ei seostata mitte Valgamaaga, vaid nad kas on omaette, Valgamaale lokaliseerimata (Leigo järve muusika, talvepealinn Otepää), või kuuluvad pigem Tartumaa kuvandisse (Tartu maraton). Konsultant nõustub, et maakonna huviväärtused tuleb maakonnaga paremini seostavamaks muuta, kuid lisab, et territoriaalsest määratlemisest ja piiride tõmbamisest on vaja samm edasi liikuda ning seda mitte niivõrd uute märkide ja lugude najal, kui niivõrd olemasoleva parema esile toomise ja sõnastamise kaudu. Pakkuda uhkusega seda, mis juba olemas on. Just sisuloomele ja sõnastamisele on ka tegevuskava esimese aasta tegevused pühendatud.

Veekogude Valgamaa on üks mainekujunduslik määratlus, mille kohta saab öelda, et see kõnetab inimesi. Veekogude Valgamaa avab võimalusi teadvustada ülejäänud Eestile Valgamaad kui rikkumatut, kauni loodusega, tervisliku elukeskkonnaga puhast, spordisõbralikku ja elujõulist piirkonda. Vesi meie kultuuriruumis on puhastav, eluandev ja laudakattev kujund.

Valgamaa piirkonnad on teinud suurt tööd, et ennast märgatavaks teha ning olla hea paik elamiseks, töötamiseks ja külastamiseks. Veekogude Valgamaa on lähenemine, mis võimaldab pakkuda lisaväärtust piirkondlikele tegevustele ning koondada need terviklikuks sünergiat tekitavaks sõnumite ja tegevuste kogumiks. See on koht, kus Valgamaa kõik vallad ja ettevõtted leiavad ühise jututeema. Kui mõelda turismisektorist väljapoole, siis Valgamaal asuvaid inseneribüroosid, vorstivabrikuid või kaupluse nurgas pinda rentivat kellasseppa ei aita otseselt lugu sellest, kui ilus siin veesilmade keskel elada on. Samas kui Veekogude Valgamaa kontseptsiooni kogu kohalikule ettevõtlussektorile laiendada, on selle inseneribüroo töötajatele oluline, et nad saaksid oma elukoha väärtust tunda, äriiselt võimendavana mõjub ka see, kui tänu elavamale turismisektorile tekib kohalikele elanikele ja ettevõtjatele rohkem raha, mis läbi suureneb tarbimisvõimekus.

Kindlasti tasub ka meeles pidada, et maine pole midagi sellist, millega pool aastat tegeleda ja siis on valmis. Tegu on järjepideva strateegilise tööga, mis tähendab, et ka käesolevasse tegevuskavasse tuleks suhtuda agiilselt ehk tegevuste käigus peaks toimuma pidev analüüs ning täiustamine. Maakonna mainekujundusprotsessi elukaar on võrreldav inimese elueaga. Seda tuleks vaadata skaalal 60–100 aastat.

Samuti soovib konsultant leida tegevuskava rakendamisel projektijuht või juhtorganisatsioon, kes tegevusi juhiks ning nende kvaliteetse täitmise eest hea seisaks. Sellest lähtuvalt on 2014. aasta soovituslikuks tegevuseks ka maakonnaülese maineklubi moodustamine.

2. Tegevuskava lähtekohad

- A. Lahendatav probleem: Valgamaa kuvand **Eestimaa elanike seas**. Arvamus Valgamaast kui paigalpäisivast, passiivsest, kaugest ja ebaolulisest ääremaast.
- B. Valgamaa maine tegevuskava eesmärk on pakkuda **lisaväärtust piirkondlikele tegevustele**, nagu näiteks Tõrva Loits, militaarfestival, suusamaraton, ning koondada need terviklikuks sünergiat tekitavaks sõnumite ja tegevuste kogumiks.
- C. Valgamaa maine tegevuskava strateegiline lähtepunkt on „**Tule ja koge!**“, mis tähendab, et Valgamaa maine kujundamisel Eestimaa elanike seas on oluline, et inimesed ise Valgamaad kogeksid.
- D. Valgamaa maine tegevuskava ja taktikaliste tegevuste keskpunktiks on märtsis 2013 Valga maavalitsuses tegevuskava seminaril sõnastatud ning mais 2013 testitud ja kõrgeid hinnanguid saavutanud **Veekogude Valgamaa kontseptsioon**.

Eesmärgid ja fookuspunktid aastate kaupa:

2013: sisuloome ja otseturundus

2014: ristturundus

2015: B2B ja organisatsioonidevaheline kommunikatsioon

2016: kohalike ettevõtjate otseturundus

2017: kõneisikute kommunikatsioon VEEKOGUDE MAAKOND

Valgamaa on veekogude maakond. Siin on üle 200 järve, ennekuulmatu hulk paadiga läbitavaid jõekilomeetreid ning isegi purjespordiklubi. Veekogude ääres on võimalik veeta aktiivselt aega: supelda järvedes, proovida allveesukeldumist, kalastada jõekäänakutes, telkida jõeäärsetel lõkkeplatsidel või võtta ette purjereis. Veekogude ääres on omakorda palju vaatamisväärsusi ja killukesi Eesti imekaunist loodusest.

	I KAMPAANIA	II KAMPAANIA	III KAMPAANIA	IV KAMPAANIA	V KAMPAANIA
SISULOOME 2013	TULE JA KOGE: "Valgamaa veesilmade audit: Märka märga kohta" – kommunikatsioonikampanias palutakse külaliste ja sotsiaalvõrgustike abil kaardistada kõik tiigid, metsajärved, jõed jt veekogud ning jagada oma kogemust. Suvine FB mäng: Saada pilt ja registreeru. A. Loeme veekogud kokku! B. Mitmes Valgamaa järves, jões või muus veekogus oled ujunud Sina? C. Valgamaa veekogude pärl 2013 valimised, hääleta oma lemmiku poolt.	KOMMUNIKATSIOON: Valgamaa Veekogude ideestiku tutvustus suurürituste korraldajatele ja teistele huvitatutele.	KOMMUNIKATSIOON: Valgamaa veekogude 101 vaatamisväärsust. Tutvustamiskampania külakogukonna tasandil. "Kas sa teadsid, et...?" viktoriinikampania Valgamaa veekogude kohta. 5 fakti, mida iga Eestimaa elanik peaks Veekogude Valgamaa kohta teadma, ja nende kommunikatsioon.	KOMMUNIKATSIOON: Alustada dialoogi maomanikega, et külalised oleksid järvede äärde teretulnud.	KOMMUNIKATSIOON: "Räägi oma veesilma lugu" – kohalikele elanikele suunatud kampania, mis kutsub üles jagama oma piirkonna veekogude legende ja pärandeid.
RISTTURUNDUS 2014	KOMMUNIKATSIOON: "Jää üheks päevaks veel!" – reklaamikampania, mis kutsub Valgamaa külalisi üles hotellides, puhkemajades, spordiasutustes, söögikohtades jääma kauemaks Valgamaale, tuues inspiratsiooniks ideid, mida Veekogude Valgamaal teoks teha.	KOMMUNIKATSIOON: Valgamaa Maineklubi MTÜ asutamine, kuhu koonduvad missioonitundega ristturundusest huvitatud ettevõtjad eesmärgiga mainekampaniaga üksteise tegevust võimendada ning saavutada poliitiline toetus Valgamaa veekogude kontseptsiooni edasiarendusteks.	KOMMUNIKATSIOON: "365 kogemust/põhjust, miks külastada Veekogude Valgamaad" – kommunikatsioonikampania, mis tutvustab lisaks veekogudele ka muid Valgamaal kogetavaid huviväärtusi. Seejuures nii eesti- kui ka ingliskeelse Wikipedia metoodiline täiendamine Valgamaa veekogude kohta, koos lisatud võimalike huviväärtustega.	TULE JA KOGE: Kallasalade arenduse toetamine (sotsiaalsete töökohtade loomise võimalus), õpilasmalevate taaselustamine avaliku ruumi veekogude planeerimisel. Iga-aastane rahvaalgatus "Teeme ära" kohandatud mõne piirkondliku veekogu arenduseks.	
B2B 2015	KOMMUNIKATSIOON: Sihtgrupe (kooliekskursioonid, asutuste väljasõidud, siseturism) arvestavate infokirjade tootmine ja sisuloomine koos piirkonnas tegutsevate ettevõtjate tutvustusega.	TULE JA KOGE: Valgamaa veekogude aardejaht, kus interaktiivsele kaardirakendusele saavad kasutajad märkida avastatud kohti ja võita auhindu (aadreid) vastavalt läbikäidud veekogude arvule. Auhinna saamiseks peab asukohast tegema foto.	KOMMUNIKATSIOON: Veekogude Valgamaa tugevusargumendid piirkonna üldhariduskoolide koduloo-, jms tundidesse. Valgamaa tutvustusvideo tootmine.	TULE JA KOGE: Maakonna piiril teavitustahvliid ning ilmastikukindel viidastik maakonna teedel, mis suunavad järvede juurde, kus infotahvliid, mis räägivad veekogu saamisloo. Kleebised, kirjad üldkasutatavatel veesõlmedel (wc/kraan/dušš/vann/bassein) rääkimas veerikkast Veekogude Valgamaast ning selle vee puhtusest.	KOMMUNIKATSIOON: Pressikommunikatsioon kurioosumitest, mis on seotud Valgamaa veekogudega (Saksa tank, veealune linn, Nõuni purjetajate suursaavutused jne).
ETTEVÕTJAD 2016	TULE JA KOGE: "Tule Veekogude Valgamaale" – kampania piirkonna ettevõtjate poolt. Äriplaanikoolitused maakonnas koos töötukassa või mõne kooliga.	KOMMUNIKATSIOON: Aasta Kastekann – konkurss igas vallas. Kõige enam piirkonna populaarsust suurendanud ettevõtjale/inimesele kui piirkonnast positiivsete väärtuste võrsumisele enim kaasaaidanud isikule kingitakse kastekann.	TULE JA KOGE: Üritused, millega kaasata nii kohalike kui ka külalisi. Näiteks luua Valgamaa 100 järve jooks suvistel maratoniradadel.	KOMMUNIKATSIOON: Kohalike kaasamine maakonna mainekujunduskontseptsiooni märgi, hüüdlause, sümbolika väljatöötamisprotsessi. Meenehanke korraldamine ja äriplaanistamine.	KOMMUNIKATSIOON: Inimlikud piirkondlikud hooajalised sotsiaalkampaniad "Õhuke jää", "Ära uju purjus peaga" või "Hoiu mudilastel silm peal."
KÕNESIKUD 2017	KOMMUNIKATSIOON: Valgamaalt väljarännanud "vilistlastele" suunatud kommunikatsioonikampania, eesmärgiga kaardistada ja tutvustada piirkonnast pärit elanike edulugusid. "Veekogude Valgamaalt võrsunud" artiklisari ja/või piirkondlik raadiosaade.	KOMMUNIKATSIOON: "Valgamaa Vägevad" – meediakampania, kus nii kohalikud inimesed kui ka külalised saavad valida eri kategooriates vägevaid algatusi, alates isikutest kuni algatusteni looduskaitses või kodulooarenduse valdkonnas.	KOMMUNIKATSIOON: ühendus Veespordisõbralikud Vallad		

NB! Dokumentis sisalduvad hinnad on indikatiivsed, et mõista tegevuste suurusjärke, ressursimahukust ja omavahelisi eelarvelisi proportsioone.

4. 2013: Sisuloome ja otseturundus

Kampania	TULE JA KOGE: "Valgamaa veesilmade audit: Märka märga kohta" kommunikatsioonikampaanias palutakse külaliste ja sotsiaalvõrgustike abil kaardistada kõik tiigid, metsajärved, jõed jt veekogud ning jagada oma kogemust. Suvine FB mäng: Saada pilt ja registreeru. A. Loeme veekogud kokku! B. Mitmes Valgamaa järves, jões või muus veekogus oled ujunud Sina? C. Valgamaa veekogude pärl 2013 valimised, hääleta oma lemmiku poolt.	Valgamaa Veekogude ideestiku tutvustus suurürituste korraldajatele ja teistele huvitatutele.	KOMMUNIKATSIOON: "Räägi oma veesilma lugu" – kohalikele elanikele suunatud kampaania, mis kutsub üles jagama oma piirkonna veekogude legende ja pärandeid.	KOMMUNIKATSIOON: Valgamaa veekogude 101 vaatamisväärsust. Tutvustamiskampaania külakogukonna tasandil. "Kas sa teadsid, et...?" viktoriinikampaania Valgamaa veekogude kohta. 5 fakti, mida iga Eestimaa elanik peaks Veekogude Valgamaa kohta teadma, ja nende kommunikatsioon.	KOMMUNIKATSIOON: Alustada dialoogi maaomanikega, et külalised oleksid järvede äärde teretunud.
Aeg	4 kuud: juuli – okt 2013	2 kuud: juuli-august 2013	4 kuud: juuli – okt 2013	4 kuud: sept – dets 2013	6 kuud: juuli – dets 2013
Täpsustus	Osalemiseks tuleb käia võimalikult paljude Valgamaa veekogude ääres, jagada kogemusi ning anda teada oma lemmikust. Mängu najal tekib Valgamaa veekogude kaardistus, inimesed loovad ise sisu. Autasud kõige suurematele veesõpradele. Iga päev avaldatakse FB lehel huvitekitajana üks fakt Valgamaa veekogude kohta. Pressiteade Veekogude Valgamaast üleriigilisse meediasse. Teade koostada nii FB mängu alguses kui ka lõpus, mil valitud Valgamaa Veekogude Pärl 2013.	Tegevuse teostamiseks on vajalik, et käima oleks läinud veel vähemalt üks 2013. aastaks planeeritud tegevustest, et oleks toimunud teatud täiendav Veekogude Valgamaa kontseptsiooni sisuloome. Veekogude Valgamaa presentatsiooni koostamine ning iga maakonna suurürituse spetsiifikast lähtuvalt Valgamaa Veekogude ideestiku kasutusvõimaluste kaardistus. Nt. Veekogudega seotud aaretejaht maakonna sünnipäeval. Ujumiskohtade tutvustus Rally Estonia külalistele jpm.	Veekogude Valgamaa peab andma ka igale vallale võimaluse rääkida oma mainekujunduslikult olulist lugu, tuua esile legende ja narratiive võimalikult kuluefektiivsel moel. Lugusid võib jagada suvise FB mängu lehel või saata posti või meili teel. Kõik lood pannakse ülesse Veekogude Valgamaa (VV) FB lehele. Osalejatele auhinnad ning parimad lood avaldatakse võimalusel valla- ja linnalehtedes.	Suvise Veekogude Valgamaa FB mängu najal loodud sisu analüüs ja toimetamine: 101 suvist ja talvist kogemust Veekogude Valgamaast ja 101 põhjust, miks Valgamaa on veekogude maakond. Kogemuste ja info levitamine Valgamaa valla- ja linnalehtedes. Eraldi tuua välja 5 fakti, mida igaüks peaks Veekogude Valgamaa kohta teadma, et Veekogude Valgamaa idee oleks selge ning lihtsasti edasi antav. Vaata ka mõttekaarti lisan 1.	Valgamaa veesilmade audit. Millised Valgamaa veekogud saab praegu reaalselt välja reklaamida ja miks. Sportimisvõimalused, ajalooväärtused veekogude lähedal jms kaardistus. Info, millistele järvedele puudub ligipääs. Iga mainekujundustegevusega peab kaasnema eelnev riskianalüüs. Valmib detailne Valgamaa veekogude andmebaas. Võimalik koostöö maanteeameti ja Regioga.
Kampaania patroon					
Hinnanguline eelarve	FB lehekülje programmeerimine 3000 €	Presentatsiooni tekstide koostamine (8 h) 400 €	Projektijuhtimine (16 h kuus, 64 h) 1600 €	Projektijuhtimine (8 h kuus, 32 h) 800 €	Projektijuhtimine (30 h kuus, 180 h) 4500 €
	PR-konsultatsioon, tekstide koostamine sh pressiteated (32 h, 8 h kuus) 1600 €	Konsultatsioon (kasutusvõimaluste kaardistus, sõnastamine) 2h ürituse kohta. 10 üritust - 1000 €	Tekstide toimetamine (10 h kuus, 40 h) 2000 €	Sisuloome, tekstide koostamine ja toimetamine (10 h kuus, 40 h) 2000 €	KOKKU: 4500 € + KM
	Projektijuhtimine (sh FB haldamine) (30 h kuus, 120 h) 3000 €	Projektijuhtimine (8h kuus) 400 €	Auhinnad 500 €	KOKKU: 2800 € + KM	
	Auhinnad 500 €	KOKKU: 1800 € + KM	KOKKU: 4100 € + KM		
	KOKKU: 8100 € + KM				
Tulemus	Teadlikkus Veekogude Valgamaast on märgatavalt tõusnud, suvise FB mängu keskkonda on üles laaditud vähemalt 100 fotot, Valgamaa Veekogude FB lehel on vähemalt 1000 fänni. On ilmunud arvukaid artikleid ja kajastusi Veekogude Valgamaa teemal.				

5. 2014: Ristturundus

	<p>KOMMUNIKATSIOON: "Jää üheks päevaks veel!" – reklaamikampaania, mis kutsub Valgamaa külalisi üles hotellides, puhkemajades, spordiasutustes, söögikohtades jääma kauemaks Valgamaale, tuues inspiratsiooniks ideid, mida Veekogude Valgamaal teoks teha.</p>	<p>KOMMUNIKATSIOON: Valgamaa Maineklubi MTÜ asutamine, kuhu koonduvad missioonitundega ristturundusest huvitatud ettevõtjad eesmärgiga mainekampaaniaga üksteise tegevust võimendada ning saavutada poliitiline toetus Valgamaa veekogude kontseptsiooni edasiarendusteks.</p>	<p>KOMMUNIKATSIOON: "365 kogemust/põhjust, miks külastada Veekogude Valgamaad" – kommunikatsioonikampaania, mis tutvustab lisaks veekogudele ka muid Valgamaal kogetavaid huviväärtusi. Seejuures nii eesti- kui ka ingliskeelse Wikipedia metoodiline täiendamine Valgamaa veekogude kohta, koos lisatud võimalike huviväärtustega.</p>	<p>TULE JA KOGE: Kallasalade arenduse toetamine (sotsiaalsete töökohtade loomise võimalus), õpilasmalevate taaselustamine avaliku ruumi veekogude planeerimisel. Iga-aastane rahvaalgatus "Teeme ära" kohandatud mõne piirkondliku veekogu arenduseks.</p>
Kampaania				
Aeg	6 kuud: algus veebr 2014 (Tartu Maraton)	Asutamine veebruar 2014	9 kuud: jaanuar–sept 2014	Kevad 2014
Täpsustus	<p>Massiüritustel lisada viiteid Veekogude Valgamaa vaba aja veetmise võimalustele, et teadvustada maakondlikku identiteeti. Flaierid sõnumiga „miks tulla tagasi“, „siin lähedal on veel nii palju näha ja kogeda, jää veel üheks päevaks“. Välja anda veekogude kaart ja kaardirakendused mobiiliplatvormidele. Võimalus kutsuda Valgamaa tunnusüritustele (Tõrva Loits, veemuusika Leigol, Rally Estonia, militaarajaloo festival, Tartu Maraton ja muud spordivõistlused, Nõuni purjesportlaste tegemised, saunamaraton, Sangaste Rukkimaja, lossid, mõisad, Valga kaksriiklus jms) tulnud maakonda kauemaks uitama jääma. Hakata üritustel korraldama Valgamaa õnnistamisrituaali, kus ürituste tänutäheks piserdatakse tänatavatele õnnistatud vett.</p>	<p>Leida üheskoos võimalusi ristturunduseks. Üks võimalik väljund on nt koostöös kinnisvaraportaalidega lisada kinnisvarakuulutustele "Võimalus Veekogude Valgamaal", kus kuulutusi võimendavad ka kohalikud väljaanded.</p>	<p>Kalendriaasta igaks päevaks üks huvitav fakt või põhjus, miks Veekogude Valgamaad külastada. Vaata ka mõttekaarti lisa 1. Näiteks huvitavad statistilised võimendused faktidest: "Valgamaal on iga küla kohta kaks järve", 1. aprillil libafakt "Valgamaal on paate rohkem kui autosid" "Esimene ujumine" - Kuna Valgamaa kui lõunavärv on aastaid seisnud suvesoojade maaletooja rollis, siis esimene suvesuplus algab alati Valgamaalt. Kus ühel päeval, varakevadel... Huvitavate faktide ja uudiskünnist ületavate piirkonna sündmuste süstemaatiline edastamine meediakanalitele.</p>	<p>Piirkondlik analüüs ja edasiarenduse SWOT. Uute huviväärtuste loomine ja kommunikatsioon potentsiaalsetele külalistele kõigi valdade kaasamisega – ujumiskohad, kalastuskohad, veesportkohad, öömajad.</p>
Kampaania patroon				
Hinnanguline eelarve	"Jää üheks päevaks veel" loovlahendused (20 h) 1000 €	Konsultatsioon (40 h) 2000 €	PR-konsultatsioon, tekstide koostamine ja toimetamine (72 h, 8 h kuus) 3600 € + KM	Konsultatsioon (40 h) 2000 €
	Kampaania tekstide koostamine (20 h) 1000 €	KOKKU: 2000 € + KM	KOKKU: 3600 € + KM	
	Projektijuhtimine, kampaania argumentide kooskõlastamine, info kogumine (40 h) 1000 €			KOKKU: 2000 € + KM
	Flaierid jt infokandjad (50 000 tk) 3200 €			
	Meediapinnad, väliplakatid 10 000 €			
	KOKKU: 16 200 € + KM			
Tulemus	Valgamaad seostatakse ennekõike veekogudega. On ilmunud arvukaid artikleid ja meediakajastusi Veekogude Valgamaa teemal.			

6. 2015: B2B ja organisatsioonidevaheline kommunikatsioon

		TULE JA KOGE: Valgamaa veekogude aardejaht, kus interaktiivsele kaardirakendusele saavad kasutajad märkida avastatud kohti ja võita auhindu (aadreid) vastavalt läbikäidud veekogude arvule. Auhinna saamiseks peab asukohast tegema foto.	KOMMUNIKATSIOON: Veekogude Valgamaa tugevusargumendid piirkonna üldhariduskoolide koduloo-, jms tundidesse. Valgamaa tutvustusvideo tootmine.	TULE JA KOGE: Maakonna piiril teavitustahvlid ning ilmastikukindel viidastik maakonna teedel, mis suunavad järvede juurde, kus infotahvlid, mis räägivad veekogu saamisloo. Kleebised, kirjad üldkasutatavatel veesõlmedel (wc/kraan/dušš/vann/bassein) rääkimas veerikkast Veekogude Valgamaast ning selle vee puhtusest.	KOMMUNIKATSIOON: Pressikommunikatsioon kurioosumitest, mis on seotud Valgamaa veekogudega (Saksa tank, veealune linn, Nõuni purjetajate suursaavutused jne).
Kampaania					
Aeg	12 kuud: algus kevadine koolivaheaj	4 kuud: mai-august 2015	Kevad 2015: mai - juuni 2015	Kevad 2015	Mai 2015
Täpsustus	Reklaamikampaania (otsepostitus) spetsiifilistele sihtrühmadele (kooliekskursioonid, asutuste väljasõidud, seminariturism). Selleks, et Veekogude Valgamaa kontseptsioon ideest tegelikkust looma hakkaks, tuleb see pakendada reklaamitavasse vormi, mille keskmeks saavad "Küllakutsekampaaniad" ülejäänud Eesti piirkondadele.	Eesmärk on saada inimesed Valgamaa veekogudega tutvuma, nendest rääkima ja vastavat sisu jagama.	Video tootmine koos koolinoortega. Õppematerjalide koostamine koolitundi. Kohalikud elanikud peavad teadma oma veekogudest rohkem kui külalised. Selleks et mitte ainult iga memm või taat, vaid ka koolilaps oskaks külalisele soovitada vaba aja veetmise võimalusi, tuleb kaasata mainekujundusprotsessi võimalikult suur osa elanikkonnast.	Külastaja peab igal sammul tajuma, et ta asub veekogude keskel: mainekujunduslik lubadus, et tegu on veekoguderohke piirkonnaga peab olema huviväärtuserohke ka piirkonda saabujale. Selleks tuleb teha veekogud nii nähtavaks kui ka mõistetavaks. Eristuvad kohalikud märgid ja viidad keskkonnas on vajalikud piirkonna eripära lahtimõtestamiseks. Nt lumekahurite toodetud lund võib suusapiirkondades talvehooajal reklaamida kui kõige libedamat lund, mis on tehtud Valgamaa veekogude veest.	Küllakutsed, kus ajakirjanikke kutsutakse eristuval moel kogema Veekogude Valgamaa huviväärtusi. Eristuvuseks olgu kutse kohalikust järveveest kinnikorgitud pudelis või paberil, mis märjaks kastes kirja ilmutab.
Kampaania patroon					
Hinnanguline eelarve	Sihtrühmapõhised turu-uuringud (nt kõned koolidesse), kirjade koostamine Eeldatav töömaht (60 h) 3000 €	Interaktiivne kaardirakendus 5000 €	Materjalide koostamine (20 h) 1000 €	Projektijuhtimine (võimaluste kaardistamine, siltide tekstide koostamine) (80 h) 2000 €	PR-konsultatsioon (pressikutsed, ajakirjanike list, registreerimine) (20 h) 1000 €
	Projektijuhtimine (40 h) 1000 €	Projektijuhtimine (20 h x 4 kuud, 80 h) 2000 €	Projektijuhtimine (40 h) 1000 €	Siltide tootmine 15 000 €	Reisikulud 500 €
	Tootmine 1000 €	Loovtöö (40 h) 2000 €	KOKKU: 2000 € + KM	Loovtöö (20 h) 1000 €	Loovtöö (20 h) 1000 €
	KOKKU: 5000 € + KM	Aarded, auhinnad 1000 €		KOKKU: 18 000 € + KM	KOKKU: 2500 € + KM
		KOKKU: 10 000 € + KM			
Tulemus	Veekogude Valgamaa kontseptsioonist on teavitatud üldhariduskooli, Eestimaa ei piirkondade elanikke, oma maakonna õpilasi, rajatud on kontseptsiooni toetav maakonnaülene viidastik ja pressiüritus.				

7. 2016: Kohalike ettevõtjate otseturundus

Kampaania	TULE JA KOGE: "Tule Veekogude Valgamaale" – kampaania piirkonna ettevõtjate poolt . Äriplaanikoolitused maakonnas koos töötukassa või mõne kooliga.	KOMMUNIKATSIOON: Aasta Kastekann – konkursis igas vallas. Kõige enam piirkonna populaarsust suurendanud ettevõtjale/inimesele kui piirkonnast positiivsete väärtuste võrsumisele enim kaasaaidanud isikule kingitakse kastekann.	TULE JA KOGE: Üritused, millega kaasata nii kohalikke kui ka külalisi. Näiteks luua Valgamaa 100 järve jooks suvistel maratoniradadel.	KOMMUNIKATSIOON: Kohalike kaasamine maakonna mainekujunduskontseptsiooni märgi, hüüdlause, sümbolika väljatöötamisprotsessi. Meenehanke korraldamine ja äriplaanistamine.	KOMMUNIKATSIOON: Inimlikud piirkondlikud hooajalised sotsiaalkampaaniad "Õhuke jää", "Ära uju purjus peaga" või "Hoiu mudilastel silm peal."
Aeg	6 kuud: algus veebruar 2016	3 kuud: mai–juuli 2016	Suvi 2016	Kevad 2016	Suvi ja talv 2016
Täpsustus	Äriplaanikoolitused, kus tutvustatakse ettevõtetele Veekogude Valgamaa kasu- ja kasutusvõimalusi oma tegevusele rahastuse leidmisel. Lisasoodustuste süsteemi väljatöötamine (nt reklaampinnad) neile ettevõtjatele, kes kasutavad oma toodete ja teenuste reklaamimisel Veekogude Valgamaad.	Kohalike ettevõtjate kaasamine ja tunnustamine mainekujundusprotsessis osalemises. Eesmärgiks on levitada arusaama, et Veekogude Valgamaa kontseptsioon laieneb ka ettevõtjatele väljaspool turismisektorit, kuna veekogude kontekst räägib ka väärt elupaigast, elujõust, looduse ilust ja heast elukeskkonnast.	Kuldkala, Järvemuusika, Beach Party jms tuntud ürituseformaatide võimalik elustamine ja maakonnas hoidmine. Rändürituse kontseptsioonide toetamine koostöös korraldajatega (nt igal aastal eri vallas).	Mainekujunduslik lubadus, et tegu on veekoguderohke piirkonnaga peab olema huviväärtuserohke ka piirkonda saabujale. Näiteks piirkondlikult toetatud Valgamaa Vee kaubamärgi turuletoomine või väiksed õngekomplektid, kummipaadid, ujuvad võtmehoidjad, veekindlad mobiilikotid, rannalinad, kalamehetoolid, ujumisriided, kalipsod, lestad, maskid, ujumisprillid jne.	Eesmärk rõhutada veekogude kohalolu, et igal sammul tajutaks, et tegu on veekoguderohke piirkonnaga.
Kampaania patroon					
Hinnanguline eelarve	Äriplaanikoolitus 1 päev 10 000 €	Ürituse korraldamine 15 000 €	Konsultatsioon (20 h) 1000 €	Konsultatsioon (80 h) 4000 €	Sõnumite väljatöötamine (20 h) 1000 €
	Soodustuste süsteemi väljatöötamine (80 h) 4000 €	Projektijuhtimine (40 h) 1000 €	KOKKU: 1000 € + KM	30 000 tk 30 000 €	Loovtöö (40 h) 2000 €
	Projektijuhtimine (40 h) 1000 €	KOKKU: 16 000 € + KM		KOKKU: 34 000 € + KM	Projektijuhtimine (40 h) 1000 €
	KOKKU: 15 000 € + KM				Meediapinnad 5000 €
					Kokku: 9000 € + KM
Tulemus	Äriplaani koolituse on läbinud vähemalt 20 ettevõtjat, kes on esitanud äriplaani täiendava rahastuse saamiseks. Piirkonna ettevõtjatele on korraldatud tänuüritus ning tekkinud üks uus või vana taaselustatud ürituse formaat. Veekogude maakonna meened on väljatöötatud, kohalike ettevõtjate kaasabil toodetud, turustatud ning maakonna elanikele jagatud.				

8. 2017: Kõneisikute kommunikatsioon

Kampaania	KOMMUNIKATSIOON: Valgamaalt väljarännanud “vilistlastele” suunatud kommunikatsioonikampaania, eesmärgiga kaardistada ja tutvustada piirkonnast pärit elanike edulugusid. “Veekogude Valgamaalt võrsunud” artiklisari ja/või piirkondlik raadiosaade.	KOMMUNIKATSIOON: “Valgamaa Vägevad” – meediakampaania, kus nii kohalikud inimesed kui ka külalised saavad valida eri kategooriates vägevaid algatusi, alates isikutest kuni algatusteni looduskaitse või koduloarenduse valdkonnas.	KOMMUNIKATSIOON: ühendus Veespordisõbralikud Vallad
Aeg	5 kuud: jaanuar–mai 2017	4 kuud: sept–dets 2017	Sügis 2017
Täpsustus	Piirkondlikud edulood noortest ja edumeelsetest näitamaks Valgamaad kui arenevat piirkonda. Üleskutse koolidele edastada infot oma tublimete saavutuste kohta.	Võimalus meediakanalitele süsteemselt edastada huvitavaid fakte ja uudiskünnist ületavaid piirkonna sündmusi. Samuti toimib ettevõtmine sisekommunikatsiooni vahendina.	Luu ühendus Veespordisõbralikud Vallad, mille huvigrupp asub Valgamaal, kuid astub kommunikatsioonis üle Valgamaa piiride, eesmärgiga muutuda veespordi eestkõneleja maakonnaks.
Kampaania patroon			
Hinnanguline eelarv	Projektijuhtimine (10 lugu ja persooni, väljundite leidmine) (40 h) 1000 €	Loovtöö (statuudi väljatöötamine) (20 h) 1000 €	Konsultatsioon (20 h) 1000 €
	PR-konsultatsioon, 10 teksti koostamine 5 h x 10 tk (50 h) 2500 €	PR-konsultatsioon, meediatekstide koostamine (40 h) 2000 €	KOKKU: 1000 € + KM
	KOKKU: 3500 € + KM	Valgamaa Vägevad auhinnafond 500 €	
		Valimissüsteemi üleshitamine, korraldus 2000 €	
		KOKKU: 5500 € + KM	
Tulemus	Toimib jätkusuutlik veekogude teemaline ühing. Valgamaa on kogunud tuntuks siin sirgunud inimeste läbi, omade tunnustamine meediakampaanias Valgamaa Vägevad.		

Lisa 1. Tegevuskava koostamise tööprotsessist

Tegevuskava koostamine oli jaotatud neljaks etapiks. Esmalt tutvus Konsultant Valgamaa arengustrateegia, Linnar Priimäe koostatud dokumendiga „Valgamaa kuvandusprojekt 2012“ ning teiste mainekujundusseisukohalt oluliste dokumentidega; kohtus taustinfo kogumise eesmärgil Otepää, Tõrva ja Valga piirkonna avalike suhete ning kommunikatsiooniga tegelevate inimestega ning palus maakonna avaliku-, era- ja kolmanda sektori esindajatel täita Valgamaa huviväärtuste kaardid (vt lisa 4).

Projekti teise etapi eesmärk oli saavutada ühtne arusaam ja sisend tegevuskavasse Valgamaa posicioneeringust. 11. märtsil toimus Valga maavalitsuse saalis Valgamaa maine seminar, kus tegeleti ligi 200 Valgamaa huviväärtuse süstematiseerimisega. Üheskoos otsiti vastust küsimusele, mida peaks iga inimene Valgamaast teadma ning kuidas saab või võiks saada seda väärtust ka kogeda, et huviväärtus muutuks mainekujundusväärtuseks. Küsimus „Mis on Valgamaa?“ sai seminari töögruppides kolm vastust: Veekogude Valgamaa (loodus), Maratonimaakond (sport), Isamaalisuse maakond (ajalugu). Iga kontseptsiooni kohta koostati seejärel emotsioonitekst, mida testiti rohkem kui saja Eestimaa elaniku peal (vt lisa 2 ja 3). Kõige rohkem kõnetanud Veekogude Valgamaa määratlus sai Valgamaa maine tegevuskava ja taktikaliste tegevuste keskpunkt.

Projekti kolmandas ja neljandas etapis keskenduti taktikaliste tegevuste sõnastamisele ning edasiarendustele koos Valgamaa era-, avaliku- ja kolmanda sektori esindajatega piirkondlike kohtumiste ja veebisuhtluse najal. Esmalt valmisid taktikad 10 enam levinud mainekujundusliku vea ja 50 mainet parandava taktikalise idee sõnastuses ning seejärel struktureeritult ajateljel.

Pärast Valgamaa maine tegevuskava 2013-2017 esimese versiooni valmimist tutvustati dokumenti Valgamaa arendusorganisatsioonide ümarlaua kohtumisel ning oodati veel tagasisidet kolme nädala vältel, pärast mida valmis Valgamaa maine tegevuskava 2013-2017 täiendatud versioon ning loeti käesolev projekt lõppenuks.

Lisa 2. Valgamaa Veekogude mõttekaart edasisteks täiendusteks

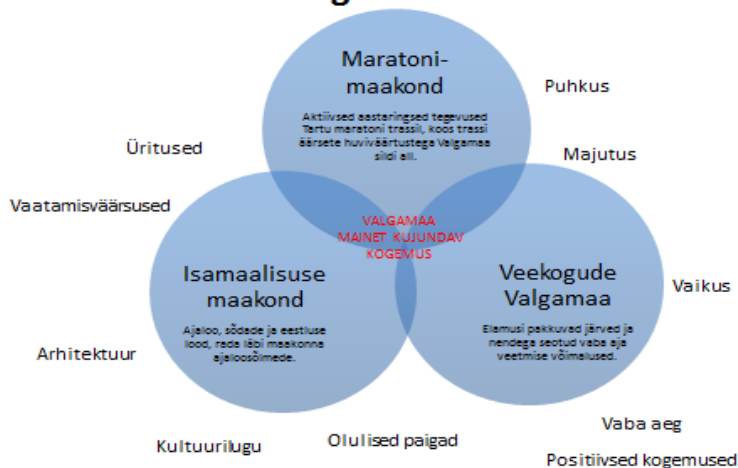
Täiendused oodatud veebilehel: www.mindmeister.com/289774178

Lisa 3. Veekogude Valgamaa valik ja valideerimine

Mais 2013 küsitleti 116 Eestimaa elanikku, et saada teada, milline 11. märtsil Valga maavalitsuses toimunud Valgamaa maine seminaril sõnastatud kolmest Valgamaa määratlusest inimesi kõige rohkem kõnetab. Küsitluses osalenutel tuli kolme lähenemist hinnata viiesel skaalal, kus üks tähendas, et määratlus jätab täiesti külmaks, ning hinne viis näitas tugeva huvi tekkimist.

Lõpetuseks paluti valida kolmest oma lemmik.

11. märtsi Valgamaa maine seminar

Joonis 1. Valgamaa maine seminar

VEEKOGUDE MAAKOND

Valgamaa on veekogude maakond. Siin on üle 200 järve, ennekuulmatu hulk paadiga läbitavaid jõekilomeetreid ning isegi purjespordiklubi. Veekogude ääres on võimalik veeta aktiivselt aega: supelda järvedes, proovida allveesukeldumist, kalastada jõekäänakutes, telkida jõeäärsetel lõkkeplatsidel või võtta ette purjereis. Veekogude ääres on omakorda palju vaatamisväärsusi ja killukesi Eesti imekaunist loodusest.

ISAMAALISUSE MAAKOND

Valgamaa on Eesti iseseisvuse kants, meie iseolemise sümbol. See on maakond, kus on võimalik kogeda tõelist isamaalisuse ja iseseisvuse hõngu alates Eesti lipu sünnikodust Otepääl kuni sõjamuuseumi, augustikuise militaarjaloo festivali, lugematute monumentide ning matkaradadel avastamist ootavate metsavennapunkteni välja. Valgamaal tunneb iga eestlane igal sammul oma kodumaa võitlusrohket, kuid austust väärivat ajalugu.

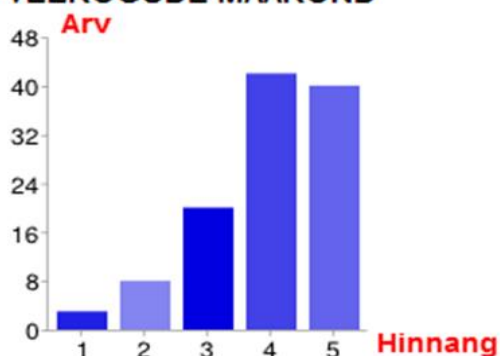
MARATONIMAAKOND

Just Valgamaal kulgeb maailmakuulsa Tartu suusamaratoni pea kogu distants, vaid 3 km lõik jääb sellest Tartu piiridesse. Valgamaa on tuntud ka oma Otepää spordikuulsuste, Kääriku suusabaasi, Tehvandi staadioni ja hüppetorni, Kuutsemäe ja Väikse Munamäe lumelauanõlvade poolest. See on koht, kus õppida suusatehnikaid oma ala parimatelt. Suvel võtavad siin mõõtu Rally Estonia autospordi ässad ja just siin on mõeldud välja spordiala saunamaraton, mida ei saa kogeda üheski teises maailma paigas. Valgamaa on maakond, kus nii suvel kui talvel on võimalik teha sporti Tartu maratoni radadel või läbida oma sõpruskonna, pere või firmaga hoopis oma isiklik maratonidistants. Valgamaa on läbi ja lõhki Eesti kõige sportlikum maakond.

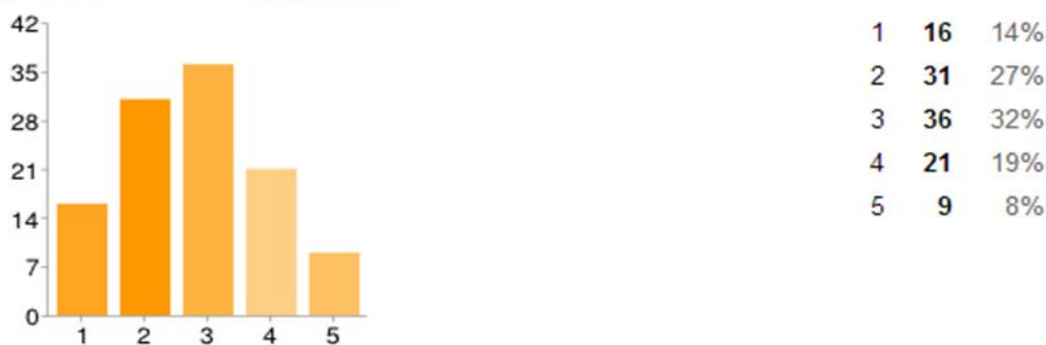
Valgamaa kui veekogude maakond sai kolmest määraltusest kõige rohkem kõrgeid hinnanguid. **82 inimest ehk 72% märkis pärast veekogude maakonna emotsiooniteksti lugemist, et neil tekkis maakonna vastu märkimisväärne huvi, mis tähendab, et nad hindasid määraltust hindegaga neli või viis.** Isamaalisuse ja maratonimaakonna lähenemisel tundub olevat oma spetsiifilise huvigrupp, keda vastav määraltust kõnetas. Veekogud pakuvad võimalust sportida ja kaunist loodust nautida ning on seotud hulgaliste Valgamaa muistendite ja ajaloosündmustega. Veekogude Valgamaa määraltust kõnetab rohkemaid erinevate huvidega inimesi ning pakub neile võimalusi Valgamaal enda jaoks midagi huvitavat leida ja kogeda.

Joonis 2. Hinnang ÜKS tähendab, et määraltust jätab täiesti külmaks. Hinnang VIIS tugeva huvi tekkimist.

VEEKOGUDE MAAKOND

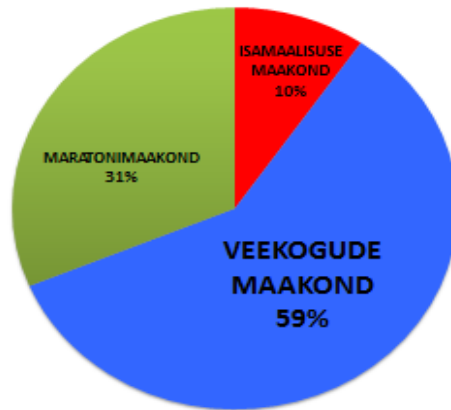
ISAMAALISUSE MAAKOND

MARATONIMAAKOND

KÜSIMUS: VALI SIND KÕIGE ROHKEM KÕNETANUD VALGAMAA MÄÄRATLUS

Joonis 3. Kõige kõnekam määratlus, 116 vastajat.

Veekogude Valgamaa SWOT

S: VEEKOGUDE TUGEVUSED (SISE)

- Faktiline: Eesti veekoguderohkeim maakond
- Lõuna-Eesti looduse ilu on eitamatu
- Kõigile meeldivad puhtad veekogud
- Uus huvitav vaatenurk Valgamaa tugevusele
- Kõigil valdadel võimalik osaleda

W: VEEKOGUDE NÕRKUSED (SISE)

- Paljud veekogud asuvad eravalduses olevatel kinnistustel
- Veeäärsed huviväärtused sõltuvad paljus erakapitalist
- Pigem hooajaliselt kasutatav
- Valdade vähene eelarveline võimekus
- Ebapiisav kommunikatsiooniplaneerimine

O: VEEKOGUDE VÕIMALUSED (VÄLINE)

- Eestisisene turismimagnet nii suvel kui ka talvel (ka suusarajad, -mäed on kohalikust veest)
- Sõjaeelse Eesti Vabariigi aegne suvituslinn "Tõrva hiilgus"
- Vääriselukeskkond, mis vastandub linnakärrale
- Teine elukoht või pelgupaik Eesti elanikule
- Nn staarikodu kommunikatsiooniväärtus

T: VEEKOGUDE OHT (VÄLINE)

- Ilmastik
- Konkurents muude turismimagnetitega (Pärnu, Harjumaa, saared)
- Negatiivsed kogemused (maakonna kvaliteedile üldistatavad)

Lisa 4. Huviväärtuste kaardid

Otepää - Eesti lipu häll, Otepää pastoraadis õnnistati 1884. aastal EUSi lipuna sinimustvalge rahvuslipp. Pastoraat ja Otepää kirik.

Otepää Linnamägi – piiskopilinnus ja esimene linnus, mille ehitamisel kasutati telliskive ja mörti tookord Eestis. Pühajärve sõjatamm – koht, kus talupojad ihunuhtlust said. Otepää üleüldse, kui muistse Eesti maakonna Ugandi keskus ning koht, mis on seotud väga vana ajalooga, kuna siin on läbi aegade olnud tihe inimasustus. Otepää Gümnaasium – esimene eestikeelne maagümnaasium asutatud 1907.

Paju lahingu monument Tõlliste vallas – Vabadussõda. Valga-Valka – kaksiklinn läbi aegade, Valga Jaani kirik – ainuke ovaalse põhiplaaniga kirik Eestis, ehitati siis, kui Valga linn sai Valga kreisi keskuseks Katariina II ajal. Pedeli jõgi – jõgi, mis ühendab kahte linna – Valgat ja Valkat. Sangaste loss ja Sangaste krahv – rukkisordi aretaja ja muidu uuendusmeelsete asjade algataja. Taagepera loss, Helme varemed.

Valga jagamine Eesti ja Läti vahel, riigipiir. Raudtee (Iaiarööpmeline on alles, kitsarööpmelisest alles kohati tamm, mõned raudteehooned ja sillad. Vana-Liivimaa maa ja linnade päevad Valgas, Valga konföderatsioon. Teise maailmasõja aegne Saksa kaitseliin Walk 1944. aastal, Valga pommitamine 1941.a. juuli alguses.

Pühajärvel Dalai laama mälestusmärk, Sangaste loss

Eesti lipu muuseum Otepääl - suur tähtsus Eesti lipu ajalool (Otepää kirik)

Kuidas vana Walk pooleks tehti.

Rootsi kuningas Karl XII peatus Väikese-Emajõe ääres olevas koopas

Otepää linnamägi ja piiskopilossi varemed, Sangaste ja Taagepera loss, Hellenurme vesiveski, Dalai Laama Pühajärve pühitsemist meenutav mälestusmärk. Otepää kirikumõis Eesti lipu pühitsuspaigana, Paju lahing ja mälestusmärk

Sõjad – liivi sõda, vabadussõda, II Maailmasõda; Militaarajaloo festival, SA Isamaalise Kasvatuse Püsiekspositsioon

Mõisakultuur – Taagepera ja Sangaste loss

Muinaseestlaste kants ja Ugandi maakonna keskus Otepää

Kõikvõimalikud pärandkultuuriobjektid ja eriti need, mis on veel nõ avastamata, mis pole kaitse all, kuid mida teavad ja tunnevad kohalikud erinevates külates. Nt ohvriivid, pühad puud, vanad talukohad, vanad piirkondadele iseloomulikud kombid (nt Hargla kihelkonnas matusekombena ristipuudesse risti tegemine) jms.

Valga-Valka kui piirilinn, selle kujunemine, legendid seoses ajalooga ja kujunemisega. Valga – üks linn, kaks riiki.

SA Valga Isamaalise Kasvatuse Püsiekspositsioon, sealne tehnika, eksponaadid, teemapäevad, punker.
Rahvusvaheline Valga Militaarjaloo Festival.

Vedur – mälestusmärk - 1998. aastal püstitatud mälestusmärk tähistab 110 aastat kestnud rongiühendust Pihkva - Valga - Riia vahel.
Vedur SU 251 - 98 on ehitatud aastal 1949 Sormovo tehases.

Valga Raekoda - 1865. aastast pärinev linna raekoda on ühekorruseline, kõrge poolkelpkatuse, katuseakende ja tornikestega historitsistliku puitarhitektuuri silmapaistvamaid näiteid Eestis. Praegu on hoones linnavolikogu ruumid, turismiinfokeskus ja arenduskeskus. Raekoja fuajees on seinal mälestustahvel Johannes Märtsonele, esimesele eestlasest linnapeale Eestis (1902 - 1917).

Jaani kirik - Riia arhitekti Ch. Haberlandti poolt projekteeritud ja 1816. aastal valminud Jaani kirik on ainus ovaalse põhiplaaniga kirik Eestis. Kirik on ehitatud barokkstiilis, millele viitavad lisaks ovaalsele põhiplaanile ka raske murdkelpkatuse ja liigendamata saaliruum.

Mälestustahvel Eesti Vabadussõjas Lõunarindel langenud Soome Põhja poegadele - see paigaldati Jaani kiriku seinale Valga vabastamise 15. aastapäeval, 1. veebruaril aastal 1934. Kommunistide käsul lõhuti kivi 1940. aastal. Seoses Paju lahingu 80. aastapäevaga 31. jaanuaril 1999 avati mälestustahvel uuesti.

Kabel - esimene kivihoone, mis ehitati pärast Põhjasõda 18. Sajandil - Valga vanim ehitis.

Mälestustahvel Stefan Bathorile - Poola kuningas Stefan Bathory andis 11. juunil 1584. aastal Valgale linna õigused. Mälestusmärk valmis 2002. aastal Valga linna, Ungari ja Poola saatkonna ühistööna.

Alfred Neulandi, esimese eestlasest olümpiavõitja mälestusmärk - Tõstesportlane A. Neuland (10.10.1895. - 16.11.1996.) sündis Valgas. Tema esimene võistlus toimus Riias 1911. aastal, kus vaevalt 16 - aastane Alfred võitis kergkaalus kõik vastased. 1920. aasta Antverpeni olümpiamängudel osales peale Neulandi veel 53 atleeti neljateistkümnest riigist. A. Neuland naasis koju kuldmedaliga. Liialdusteta võib öelda, et A. Neuland tõstis iseseisva Eesti maailmakaardile. Edu saatis A. Neulandi ka Pariisi olümpiamängudel, kus ta võitis hõbemedali. 1921. aastal asutas A. Neuland Valgas oma äri, asukohaga Vabaduse 5.

Vene vangide matmispaik Priimetsas /Leinav ema/ - Sõjavangide laager Stalag 351 asutati 1941. aasta hilissuvel. Priimetsa kuuskede alla, mitmesse 300 meetri pikkusesse transeesse on maetud ligi 30 000 hukkunut, kelle mälestuseks on püstitatud Anton Starkopfi mälestusmonument „Lein“. Laager 187 alustas tegevust 1. novembril 1944. Rahvuste järgi oli laagris kõige rohkem sakslasi, siis austerlasi, umbes 300 ungarlast ja mõned hispaanlased. Priimetsa kuuskede alla on maetud umbes 300 vangi.

Liivimaa süda e keskus, Valga kui ajalooliselt oluline raudteesõlm, mitte ainult ka teede ristumiskoht.

Vabadussõja-aegsed lahingud

SA Valga Isamaalise Kasvatuse Püsiekspositsioon Valga Militaarajaloo Festival.

Säde Selts - aktiivne kodanikeühendus ja teater, siit kasvas välja ja läks hiljem Estonia teatrisse Liina Reiman,

Cimze seminar (Liivimaa kihelkonnaõpetajate ja köstrite seminar),

Esimene eestlasest naiskoolijuht Marta Pärna,

Kirjanikud Ernst Enno, Hella Wuolijoki

Stefan Bathori andis Valgale linnaõigused - mälestusmärk kesklinnas

Hummuli jahiloss, Põhjasõja mälestuskivi Hummulis

Vabadussõda ja Paju lahing

Lossid (Taagepera, Sangaste)

Barclay de Tolly mausoleum

Helme ordulinnuse varemed

Mats Erdelli kabel Alal (Taagepera kalmistul)

Hella Wuolijoki sünnikoht Alal

Põhjasõja Hummuli lahingukoht mõisa lähedal

Hellenurme vesiveski

Alfred Neulandi mälestusmärk Valgas

August Gailiti sünnikodu Sangaste vallas'

Johannes Märtsen, esimesele eestlasest linnaapea

Kaagjärve mõis

AJALUGU

Linna-, küla- ja perekonnalegendid, folkloor, rahvajutud. Nii tõesed, kui ka need, mis mõnevõrra utooplised.)

Pühajärve saamisluгу – Pühajärv sündinud ema pisaratest, kes nuttis oma sõjas langenud poegi taga. Neitsijärve saamisluгу – järve hüpanud neiu, kes ei tahtud sattuda esimese öö õiguse seaduse kätte. Apteekrimägi – õnnetu armastuse tõttu võtnud üks apteeker oma elu seal mäel. Otepää Linnamäel olevat maa sisse kaevatud kullapott.

Tõrvas on nähtud Hitlerit, aga Valgast olevat läbi sõitnud Balsack ja Vladimir Iljitš Lenin.

Kolga talu Otepääl - E. Vilde (1905.a.) kes kirjutas siin „Prohvet Maltsvetti“.Kolga talus on puhanud Kitzberg, Alle, Gailit, ja teised kirjanikud. Lisaks sellele on Otepääl filmitud palju Eesti filme – Nipernaadi, Tants aurukatla ümber, Kelgukoerte seriaaliosa, jne. Sangastes on filmitud Nimed marmortahvlil ja Viimne reliikvia.

Sangaste vallas on Kirgjärv – kunagi olnud selle koha peal kirik, mis vajunud aga maa sisse ja hiljem tekkinud sinna järv. Selge ilmaga võib veel siiani kuulda kirikukellade helinat.

Krahv Berg.

Teise maailmasõja ajal saksa ja vene sõdurid Valgamaal ning nendega seotud lood. Näiteks, kui sakslased lahkusid, siis pommitasid nad strateegiliselt olulisi hooneid, kuid ei puutunud ühtegi koolimaja.

Saksa Ungari sõjavangide kalmistus Priimetsas, Vabadussõjas langenute mälestusmärk Priimetsa kalmistul, kalmistule maetud üle 300 Eesti Vabadussõjas langenu (Peaks olema langenute arvult kõige suurem Eesti Vabadussõjas,)

Koorküla muistendid <http://koorkyla.onepagefree.com/?id=4472&onepagefree=0acd9b21d0fec826c2fccffd64467fc7>

Sangaste mõisahärral oli esimene viljapeksumasin ja auto Eestis

Energiasammas Otepääl, mille on õnnistanud Dalai Lama . 1991.a. 3. Oktoobril külastas Tiibeti rahva juht Tema Pühadus XIV dalai-laama Tendzin Gjatso Otepääd. Samal päeval õnnistas ta veel Pühajärve. Ajaloolist külaskäiku tähistab puuskulptuur Pühajärve pargi rannapoolses servas.

Õru vallas asub Valgamaa keskpak - koht on tähistatud.

Valga Vanglas kummitab, toimivad mustad jõud.. Ei saa maha müüa ega korda teha. Ka koeri piinatakse.

Tõsilugu: Alo Säre raamatus „Valgamaa mõisad ja mõisnikud“ on pilt Keeni mõisa valitsejamajast, mis tegelikult on ehitatud 1955 aastal ja on kantud muinsuskaitseameti poolt XX saj arhitektuuri nimistusse

APTEEKRIMÄGI - Mäe omapärane nimi pärineb aastast 1882. Siis leiti rahva ühisel otsimisel ootamatult kadunud Otepää apteeker proviisor Jürvetson. Ta oli ennast ühe suure puu all ära mürgitanud õnnetu abielu pärast.

PÜHAJÄRV olevat tekkinud leinava ema pisaraist, kes nutnud taga oma sõjas langenud viit poega. Nende kalmukütkad olevat praegused järvesaared.

ARMUALLIKAS ehk Veriläte asub Pühajärve Poslovitsa ranna käärus. Rahvapärimuste järgi saanud allikas nime vee võlutoimest: jaaniööl hõbepeekrist jooduna pidavat ta vesi looma suure ja püsiva armastuse. Peale selle vaigistavat sinne vesi veel valusid ja pidavat haigeid terveks tegema.

OTEPÄÄ nime saamise lugu.

NEITSIJÄRV - Sel ajal, kui mõisahärrad võisid kasutada esimese öö õigust, läinud üks Pühajärve ilusamaid talutüdrukuid mehele.

Abiellumise päeval saadetud mõisast noorikule vali käsk, et ta peab ööseks mõisa tulema. Noorik kohkunud väga- pole talle maitsenud süök ega jook. Öhtul lahkunud ta pulmapeolt väga nukrana. Pulmalised olnud arvamisel, et ta läheb mõisa. Noorik ei ole aga mõisa läinud, vaid sammunud väikese järve juurde. Vesirooside lähedale jõudes hüpanud ta vette ja uppunud. Noorik uppunud neitsina ja sellest saadik kandvat järv Neitsijärve nime.

LINNAMÄGI - Linnamäe sisse olevat kunagi ehitatud suur kelder. Aegade jooksul kuhjatud sinna varandust ja sõjariistu. Et ahned inimesed seda laiali ei kannaks, pandi varandust valvama vanaeit. Vanamoor pidi aga sokki kuduma- igal aastal ühe silma. Kui sukk valmis saavat, siis minevat maailm hukka. Öösiti käivat vanamoor linnamäel jalutamas, inimeste samme kuuldes kaduvat ta tagasi koopasse.

OTEPÄÄ KIRIK - Räägitakse, et endise kiriku ehitamise ajal ei olevat kiriku müürid kuidagi püsima jäänud. Ikka olevat eelmisel päeval laotud müür olnud hommikuks maatasa. Viimaks ajanud mõisnik talumehed kokku ja küsinud, kes neist tahaks hakata kiriku võtmehoidjaks. Talumees Ott olnud nõus, lootes, et saab nii kergema elu peale. Seepeale andnud mõisnik käsu müürida Ott elusalt kiriku alusmüüri sisse. Nii jäänudki lõpuks kiriku müürid pidama. Viimasena olevat müürist paistnud Oti pea, mistõttu hakatud kirikut hüüdma Otipää (Otepää) kirikuks.

E. Enno luuletus „Üks rohutirts läks kõndima“ sünniloost: haritlased luuletaja E. Enno ja Lembitu tänava kooli tolleaegne direktor olid ühel lainel ja külastasid teineteist tihti, et meeldivalt vestelda. Külaskäikudelt saadeti ka koju – kui Lembitu tänavalt tuldi ja jõuti Enno tänavale, luuletaja kodu juurde, oli vestlusteema nõnda põnev, et luuletaja saatis koolihärra jälle Lembitu tänavasse. Nii toimus läbi linna jalutamine iga kord kui külaskäigud aset leidsid ja see jalutamine olevat olnud tuntud luuletuse inspiratsiooniks.

Hargla kihelkonnas jutud ravitseja Surist.

Vello Jaska kirjutab Hummuli ajaloost raamatu, mille esitlus on selle aasta jaanipäeva üritusel koolimaja pargis. Sellest raamatust leiab palju fakte nende kõikide punktide osas

Praeguse Valga turu asemel oli surnuaed, Valga Põhikool oli sõjaajal haigla

Igal aastal vanaema sünnipäeval käime asetamas lilli Laatre suurfarmi juurde, kuna see on ehitatud meie talumaadele. Isa (praegu 80 aastane) on mind lapsest saadik sinna viinud .

N.õ laua jutud (kui kogu pere laua taga koos on mingi sündmuse puhul) isa räägib kuidas loomad ja tehnika kolhoosi viidi ja kui saabus uus Eesti aeg anti talle vastu EVP-d, millega ei osanud ta midagi peale hakata, palub mul mitte unustada seda paika ja kahekordset ülekohtu.

Märtsi küüditamise aegu oli isa praktikal Valga elektrijaamas Pärna pst-l ja seal rääkisid mehed kuidas üks vanem naine küüditati. Autod võeti elektrijaamast, kabiinis läks küüditama kolm meest : kaks kohaliku eestlast ja üks vene ohvitser. Läänud siis mehed talu juurde, talu tühi, vene ohvitser sõnanud mõned ropud sõnada ja öelnud-ah lähme minema, aga kohalikud olid näinud jälgi metsa minemas ja mööda jälgi vana naise heinaküünist kätte saanud. Pärast seda ei suhelnud elektrijaama töölised enam kunagi nende meestega.

Vanaisa oli aurueduri juht ja see oli olnud uhke amet. Vanaisa endine perenimi oli Zukov .Vanaisa eestistas nime mingi nime eestistamise laine aegu. Perearhiivis olevat foto kus isa istub kindral Zukovi põlvel, seega pidi väidetav II maailmasõja võitja käima Eestis ca 1933-35 aastatel. Vanaisal on Zukoviga ühised juured (esivanemad).

Emamu onu oli Valgas õigeusu kiriku papp ja tema foto on vanematekodus aukohal kuigi ise me usklikud pole.

Pedeli muutumine, Koiva jõgi

Vanim park Valgas (110 aastane) Linnapark on asutatud 1902. aastal,

Karula rahvuspark

Mustajõe-Koiva maastikukaitse ala

Väike-Munamägi, Pühajärv

Tõrva järved: Riiska, Vanamõisa

Jahiturism Pedeli virgestusala, jõelammi korrastamisega on saadud üle 30 hektari suurune puhkeala. Valga - Valka linna läbivale Pedeli jõele on rajatud ujumisrandadega paisjärved, kaks matkarada, mis sobivad ka tervisespordi harrastamiseks, samuti laste mänguväljakud. 2005. aasta suvel püstitati sinna Valga kunstniku Sergei Babitshi skulptuur „Aja sünd“.

Harimäe vaatetorn, Tehvandi vaatetorn, Linnamägi,

Helme koopad

Sangaste lossi dendropark, Tehvandi

Otepää linnamägi, Harimägi, Kuutsemägi, sõjatamm Pühajärvel,

Rahvuspargid ürgse loodusega

Koiva alade unikaalsus ja ilu

Fotojaht looduses.

Valgamaa imelised järved

Elva jõgi (voolu kiiruselt Eestis teine jõgi), Otepää kõrgustik, Karula kõrgustik

Koiva-Mustjõe maastikukaitseala: Tellingumäe vaatetorn ja pärandkultuurirajad, rattarajad selle ümbruses,

Läti lähedus – võimalus loodusmatk ette võtta korraga kahes riigis, kõige kaunimad metsad on just Hargla kandis

Energiasammas Otepääl, Pühajärve sõjatamm, Mikkelsaarte kivi – sügaval nõukogude ajal olevat kaks koolipoissi püsitanud kivi metsa, et tähistada Eesti lipu pühitsemise aastapäeva.

Pühajärv, Karula rahvuspark, Otepää Looduspark, Väikese Emajõe läte,

Tõrva järved: Riiska, Vanamõisa

LOODUS

Koduloo tasandil
(Nt mõni orjakivi, tähendusrikas veekogu, puu, rändrahn jpm.)

Tüandre järv

Karula kõrgustiku kuppelmaastik

Otepää energiasammas

Amuuri korgipuu allee

Looduskaitse objektid (riikliku kaitse all): Säde park, Linnapark, Tambre parkmets, Räni park

Hellenurmes Elva jõe ääres – Middendorffi poolt tehtud maaparandussüsteem 20 saj alguses.

Helme orjakivi, Helme koopad

Koorküla Valgjärv ja sinna põhja vajunud loss

Arula külas asub orjakivi, kuhu kogukond ikka suvel lilli viis

Kuskil 80ndatel lasti see kivi õhku, kuna kommuniste häiris kogukonna käitumine. Praegusel kogukonnal on plaanis kivi taastada, sest tükid on enamvähem kõik alles. (olen ka ise lapsena sinna lilli viinud)

Tambre järves elutsevat Loch Nessi tüüpi koletis (avastus tehtud umbes 1995 aastal).

Pühajärv, Pühajärve sõjatamm, Märdi veskitamm,

Valgjärv ja veealuse linna legendid

Emaläte

Räni park, Kiiviti järv, Läti saeveski ja allikas

Käivad jutud (linnavalitsuses teadjamad mehed räägivad), et Valga metsas on kuskil pisike metsatukk, mida inimeksi pole puutunud ehk seal on kogu loodus kasvanud omasoodu. Sõdade ajast küll mingit kinnitust pole, et seal midagi tehtud pole ning veidi vaadeldes tundubki, et see metsatukake on inimkäest täiesti puutumata.

SPORT

Eesti mastaabis

olümpiamängudel osalenud eestlane. Pidi võistlema 1896 Ateenas I OM-il, kuid sõudevõistlused jäid tormi tõttu pidamata. Oli Annapolise mereväeakadeemia purjetamise ja sõudmise õpetaja, samuti köiesidumise lektor ja poksitreener. Harrastas ka laskmist ja oli virtuooslik koroon- ja piljardimängija. Võitis mereväe poksimeistri tiitli. Elas pärast pensionile minekut USA riigipensionärina 1939 aastani Tallinnas.

Esimene eestlasest olümpiavõitja tõstja Alfred Neuland sündis Valgas

Meil on väga head maadlejad, korralik spordihall, talviti suusarajad

Otepää – Eesti Talvepealinn – Tehvandi, Kääriku, Väike-Munamägi, Kuutsemägi, Ansomägi, suusarajad, matkarajad.

Tartu maratoni neliküritus,

Rally Estonia

Euroopa Saunamaraton

Biatlonivõistlused

Tiibvarjurite võistlus

kelgukoerte võistlus

Lumelauavõistlused jms . talialade võistlused.

Triatlon Pühajärvel

Klapperijaht

Saalihoki

Tehvandi

Jaanikese motokeskus

SEB Tartu rattaralli

Triatlon TriStar Estonia - Tristar 111

SEB Tartu rattaralli

Suusarajad, Kuutsemägi. Tartu maraton.

Pedeli puhkeala

Pühajärve ja Tõrva järved, mõnusad ujumiskohad

Saunamaraton, Kuutsemägi, Rallyestonia, IBU Cup, Otepää BIG AIR, Otepää Seikluspark

Rahvusvaheline kelgukoeraspordi võistlus "Jälg 2013"

Tartu maraton, lõuna-Eesti ralli, Korvpall, Klapperijaht

Talisport, Veerpalu, Šmigun, Koltšinid

Kergejõustik, Loškutov, Marek Kaleta

Orienteerumine

Otepää kui spordipiirkond, Otepää saunamaraton

SPORT

Koduloo tasandil

Valga maadlusklubi,
Valga Väk saalihoki,
Valga Korvpallikool
Valga korvpallikoondis Maks ja Moorits.
Otepää saunamaraton,
Valga-Valka linnajooks - võimalus Valgas läbi kahe riigi jooksmas käia
Suusapäevakud, orienteerumiskolmapäevakud, kohalikud võistlused, tänavakorvpall, jalgpall
Valgamaa koostöömängud septembris (tähistatakse maakonna sünnipäeva)
Valgamaa valdade ja linnade talimängud
Võrtsjärve mängud Pikasillas
Disc-golf Õrus
Universaalne spordiväljak /tennis, võrkpall, tänavakorvpall/ talu lauda müüride vahel /ilma katusega
Kekkose suusasõit
Enam kui 100 km suusaradu
Matka- ,kepikeõnni-,rulluisu- ja jalgrattarajad.
Suusa ja matkarajad, tervisespordivõimalused
Heino Mägi, Sulev Pallon, Kalju Ruuven, Liia Ritsing
Restu külaspordipäevad (alates 50 siiani).
Iigaste jooks
Valgamaa Noorte Tehnikakeskuse avamine
Kelguspordi areng,
Valga staadion ja spordihall,
MTÜ MK K&K
Motospordi taassünd, tehnikakooli avamine, bridz

KULTUUR

Eesti mastaabis

Hargla kirik (kõik maakonna kirikud, lossid), Hargla kalmistul endise Laanemetsa mõisniku Wassermanni perekonna hauakabel muumiatega

Otepää suveteater

Pühajärve Puhkpillipäevad

Otepää – Talvepealinna tiitli üleandmise pidustused, erinevad suuremat sort kontserdid

Pühajärve Jaanituli, „Beach Party“ Otepääl

Jõekääru kontsert,

Leigo järvemuusika,

Tõrva loits,

Militaarajaloo festival

Tõrva Loits

Rally Estonia

Jõekääru kontsert (sel aastal militaarfestivali raames); Klaperjaht; rahvusvaheline vanavara laat SA VIKP territooriumil; Liivimaa Mihklilaat

Kaksiklinna Valga-Valka festival „Helisev Liivimaa“

Talvepealinna üritused Otepääl

Valgamaa talveöölaulupidu Otepääl (sel aastal esimest korda) - Valgamaa Öölaulupidu

Eesti lipu muuseum

Pühajärve Puhkekodu

Torupillitalu

KULTUUR

Vabariigi aastapäeval ja taasiseseisvumispäeval peetavad perepäevad, erinevad kontserdid, laulu- tantsupeod, Maakonna laulupeod, tantsupeod, Riidaja harrastusteatri festival

Võru keel Vana-Võrumaa osas Valgamaal (Taheva ja Karula vallad, osa Tõlliste vallast), rahvariided ja nende kasutusvõimalused, -ideed tänapäeval, Vana-Võrumaa keele ja kultuurisündmus Kaika suveülikool erinevates Vana-Võrumaa paikades

Otepää Käsitöömeistrite päev ja laat,

Pühajärve Puhk pillipäevad

Valga Rockiklubi

Puka öölaulupidu

„Mulgi pulm“ Tõrvas

Koduloo tasandil Pimedate Ööde filmifestivali Valga Pöff

MTÜ Kungla

MTÜd: segakoor Rõõm, ansambel Enelas, rahvatantsuansambel Rukkilill

Leigo Jäämuusika

Pähklilinna käsitöö- ja rahvamuusikapäev

Ülemaailmne koos kudumise päev

Otepää suveteater

Sangaste rukkifestival

Lüllemäe Rahvaõpistu, aktiivsed külaseltsid

Valga-Valka festival ja selle kultuuriprogramm;

Nipernaadi

Pavel Loskutov

Erakond Ader

Koorid, ansamblid, rahvatants

Kaagjärve jaanituli

Valga kirikud (suur mitmekesisus)

Oma MTÜ

PERSOONID

Eesti, maailma mastaabis

Eestlasest esimene linnapea Valgas Johannes Märtsen

Lenin, kes Valgast (õigemini Walk-st) läbi sõitis.

Juhan Liiv, kes arvas, et ta on Poola kuningas, alustas teekonda oma valdustesse Valgast (Walk).

Fr. Kuhlbars, Uniküla, luuletaja, koolmeister

Kristjan Teder, Priipalu, maalikunstnik

Elmar Roots, Priipalu, loomaarstiteadlane

Barclay de Tolly, Puškin ja A.P.Kern. Balzac viibis Valgas.

Urmas Ott, Mart Juur, Aivar Pilv, Andrus Veerpalu, Jaak Mae, Kristina Šmigun-Vähi, Gustav Wulff-Õis, Jakob Hurt, Johannes Uiga, Mats Traat, August Gailit, Richard Roht, Bernard Kangro, Hella Woulijoki, Tiit Vähi, Peeter Lilje, Birgit Varjun, Anne Veesaar, Marko Mihkelson, Lauri Bambus, Hedvig Hanson, Heljo Sepp, Marta Pärna, Marju Länik, Indrek Hargla (Sootak), Marju Kõivupuu, Peeter Saul (sündinud Valgas), August Englas, Tõnu Tamm, Konrad Mägi, August Gailit, Epp-Maria Kokamägi, Jüri Raudsik, Tiit Vähi,

PERSOONID

Kunagine Valga linnapea, esimene eestlasest linnapea kogu Eestis Johannes Märtson

Jüri Stepanov eesti lipu muuseumi ja Jakob Hurda mälestustoa rajajana

Valgamaa Vapimärgi ja Valgamaa Teenetemärgi omanikud

Linnade ja valdade aukodanikud: Aime Lõhmus, Peep Audova, Laine Mänd, Uno Heinla, Ülo Mere

Kohalikud Säde teatri inimesed

Koduloo tasandil

Krahv Berg

Alfred Neuland

Perekond Taul

Graafik Ago Kivi

Ajaloolane Heino Mägi

Oskar Kruus, Kalju Ruuven, Ago Kivi

Gustav Wulff-Õis

Jaanus Raidal

Paap Kõlar

Vello Jaska

Allan Karuse

Meeli Tuubel

Tarmo Post